

II. TAG TÜRKİYE TOPLANTISI "Arkeolojik Şeyler"
2nd TAG TURKEY MEETING "Archaeological Things"

5-6 Şubat 2015/5-6th February 2015

Mimar Sinan Üniversitesi

Sedad Hakkı Eldem Oditoryumu, Fındıklı Yerleşkesi

Meclis-i Mebusan Caddesi No:24 Fındıklı 34427 Beyoğlu/İstanbul

Telefon : (0212) 246 00 11 / 5459 - 2462 - 2463

Güneş Duru - Kenan Eren - Elif Koparal

TAG TURKEY
Theoretical Archaeology Group

Archaeological Things

MİMAR SİNAN UNIVERSITY
İSTANBUL

ÖZETLER / ABSTRACTS

1.1. Assaf Nativ (The Hebrew University, Israel)

On archaeological thought and archaeological things

Archaeologists' excitement with Thing theories and especially with the critique of anthropocentricity is somewhat ironic. After all, archaeology is the closest a discipline can get to a social science of things. And yet, it was not archaeology that initiated or promoted these ideas, but other factions in the social sciences. Is archaeology's position really such that it was unable to decentralise the human on its own accord and for its own reasons?

Archaeology should have been the first to point out that society is not constituted by Man alone; and that the myriad of material objects and circumstances that surround him are social agents in their own right. It seems that where theory is concerned archaeology has grown accustomed to the back seat. I suspect this has a lot to do, on the one hand, with archaeologists' acute awareness of the incompleteness of their data, coupled, on the other hand, with an implicit presupposition that their record is essentially homologous with those of ethnographers and historians. Together, these views hinder independent archaeological thought, causing it to bend before other disciplines.

The rise of Thing theories should serve as a wake-up call, telling us it is time to remove these restraints and allow ourselves to explore and formulate modes of thought that are specifically tailored for archaeological concerns. A step in this direction may be an acknowledgement that archaeologically observed material patterns constitute autonomous modes of cultural articulation that need not conform with those of other disciplines, not even with those of human agents/actors.

1.2. Sera Yelözer (İstanbul Üniversitesi, Türkiye)

Şey- Özne-Arkeolog: Geçmişin Cinsiyetlendirilmesi ve Eril Önyargılar

Materyal kültür odaklı, geçmişi insandan bağımsız olarak ele alan, erkek egemen arkeoloji anlayışı ve bu anlayışın içinde barındırdığı eril önyargılar ile kurgulanan arkeolojik bilgi üretimi Kültür Tarihçilik ve Pozitivizm'in eseridir.

Bu yaklaşım zaman içinde kısmen dönüşerek doğa/kültür, domestik alan/kamusal alan, avcı erkek/toplayıcı kadın, çalışan (üretken)/doğurgan vb. daha da çoğaltabileceğimiz dikotomilerden beslenerek materyal kültüre odaklanma yolunu seçmiştir. Ancak bu yaklaşım da disiplinin erkek egemen ses tonunu değiştirememiştir. Çünkü ana akım arkeoloji halen nesne ile özneyi ilişkilendirirken geçmişi ait olduğu bağlama değil bulgularını bugünün sosyal, toplumsal, kültürel ve ahlaksal örüntülerine yaklaştırarak yorumlamaktadır.

Oysa arkeologtan beklenen, bu denkleme bugünün baskın toplumsal cinsiyet kalıplarından sıyrılarak, nesneyi üreten, kullanan ve işlevlendiren bireyler özelinde yaklaşmasıdır. Nesnelere cinsiyetlerle ilişkilendirirken günümüz toplumsal cinsiyet normları çerçevesinden yapılan çıkarımlar özneyi ait olduğu bağlamdan da koparmaktadır.

Bu bildiride eleştirel bir arkeoloji yaklaşımı olan Feminist Arkeoloji'nin, bugünün toplumsal cinsiyet argümanlarında nerede durduğuna değinerek, tarihcileri toplulukları ve materyal kültürü yorumlarken kullanılan erkek egemen dili, Türkiye arkeolojisi bağlamında "yapı bozumcu" bir yaklaşımla tartışmayı amaçlıyorum.

Thing – Subject and the Archaeologist: Gendering the Past and Male Biases

The androcentric, male-biased archaeological perception with a linear understanding of the past, which is mainly focused on material culture with a descriptive concern, is a product of cultural historical and positivist archaeological traditions.

Through time, this approach has chosen to focus on material culture, nurturing from dichotomies like nature/culture, domestic space/communal space, man the hunter/woman the gatherer, productive/fertile etc. But this shift into a different understanding of the past, with a concern of past societies social aspects, still has not been able to alter the androcentric base of the discipline. The mainstream archaeological knowledge production is still not concerned with the context of the archaeological artifacts and data; when relating an archaeological “thing” with the human(s) who produced, used, functioned and valued it, archaeologists mainly define and interpret the “thing” itself with androcentric, implicit and presentist gender codes.

But the archaeologist itself should approach to this relation of humans and things –both in past and today- searching for agents who produced, used, valued and functioned those “things”, rather than de-contextualizing both the subject and the object by interpreting them with today’s androcentric gender norms.

The main aim of this presentation is to start an argument and criticism of the male biased archaeological knowledge production and therefore the discipline itself with a “deconstructive” manner, through Feminist Archaeology as a critical archaeological approach.

1.3. Elif Koparal (Hitit Üniversitesi, Türkiye)

Eşyanın Tabiatı: Arkeolojinin Ürettiği Protez Bellekler ve Kimlikler

Protez bellek, 1990’larda görsel medyanın yaygınlaşması ile birlikte metalaşmış kitle kültürünün hafızayı dönüştürmesi ve bireylerin deneyimledikleri bir geçmiş kurgulayıp bir bellek oluşturmasını tanımlayan bir kavramdır. Günümüzün siyaset felsefesi de bugün belki her zamankinden daha fazla tarih yazıcılığı ve tarihsel gerçeğin öznelliği üzerinde durmaktadır. Nihayetinde politika büyük ölçüde tarihi vakaların dönüştürülmesi, değiştirilmesi ve kullanılması ile bir toplumsal gerçeklik yaratma çabasıdır. Diğer bir deyişle geçmiş ve gelecek bugün üzerinden kurgulanmaktadır. Protez belleklerin, kimliklerin oluşturulması devlet kurumunun politik kurgu/kurmaca araçlarıdır. Bu yolda dünya tarihinde pek çok kez toplumsal hafıza silinmeye çalışılmıştır. İskenderiye kütüphanesinin yakılmasından, komünizm rejiminin çöküşü ile Lenin heykellerinin yıkılmasına, Afganistan’ın Taliban rejimi altında antik anıtlarının bombalanmasına dek tüm bu olaylar aynı kaygıların ve amaçların eylemidir.

Arkeologlar ise bazen kasten bazen de farkında olmayarak bugünün toplumunun uzak geçmişine dair protez bellekleri ve kimlikleri oluşturmaktadırlar. Sınırları bireysel algımızı aşan bir maddi kültürün çok küçük bir kısmını ortaya çıkarıp, seçer, bir araya getirir ve böylelikle bugünün politik felsefesini de etkileyen söylemleri yeniden imal ederiz. Bazen çağları kullanılan madenlere göre sınıflar, bazen bir müze binasından seçtiğimiz 100 nesne ile insanın varoluşundan bu yana kültür tarihini kurgulamaya çabalarız. Yani bir nevi eşyanın tabiatına müdahale ederiz.

Gelecekteki nesillere yaşadıkları çağı anlatmaya çalışan zaman kapsülleri gibi biz arkeologlar da çoğu zaman kazının bize sunduklarından zaman kapsülleri oluşturarak

uzak geçmişi buğunün toplumuna anlatmaya çalışırız. Bu anlamda arkeolojinin günümüz politik söylemlerini dönüştürme potansiyeli mevcuttur. Arkeolojinin kuramsal yaklaşımları benimsemesinin ötesinde, pratiği ve yöntembilimi ile bağdaştırması büyük önem taşımaktadır. Çağdaş arkeoloji kuramı örnekleme stratejilerimizi, nesnelere gruplama dinamiklerimizi, veri tabanlarımızı şekillendirmelidir. Ancak bu şekilde gerekte taşıdığı sylem retme ve buğunn dnyasını değiştirme potansiyelini eyleme geirebilir.

De Rerum Natura: Prosthetic Memories and Identities reproduced by Archaeology

Prosthetic memory is a concept coined in 1990's to put forth how media technologies make it possible for human beings to possess memories that do not come from actually lived experiences. It puts emphasis on how materialized culture has the power of transforming and changing the memory and past. Meanwhile current political philosophy discusses the subjectivity of historical facts and history writing more than ever. Politics is mostly based on transforming, changing and making use of historical events for reproducing a public reality. In other words past and future are being generated by the present time and public memory has been demolished many times in the world history for this aim. That was done by burning down the Library of Alexandria, destructing Lenin statues in post-communist countries or bombing the ancient monuments in Afghanistan under Taliban regime and many other ways.

Archaeologists intentionally or unconsciously produce prosthetic memories and identities of far past. We excavate things and then sample and re-group them. In fact what we reach through archaeology is just a small portion of the material culture that reflect the past eras. However the way we process archaeological things influence the current cultural and political discourses. Things are mostly generalized; the long eras of human history are classified on the basis of metal use (Three Age System) or the whole human history is defined by 100 objects chosen from the collection of a museum (A History of the World in 100 objects, Neil MacGregor). Archaeology changes the nature of things by sampling and regrouping them.

Time capsules are historic caches of things intended to define the present time to the future. In a way archaeologists prepare time capsules by regrouping archaeological things to define the past to today's communities. In this sense archaeology has the potential for transforming the current political discourses. Archaeology needs to integrate theories with its practice and methodology. Our sampling strategies, dynamics of creating assemblages and databases should be re-discussed in the light of theoretical approaches. This will activate the potential of archaeology as a social science to change the world we live in.

2.1. Alessandro Poggio (Scuola Normale Superiore di Pisa, Italy)

Multiple agency, Creation and reception of the figurative language in the Western Persian Empire

Within the Persian Empire the system of satrapies - the main administrative units - coexisted with local dynasties along the coastline of the Eastern Mediterranean between the 6th and 4th centuries BCE. These dynasts conveyed precise messages related to their high status through social practices and artistic accomplishments. In particular, their patronage implied a wide movement of people, materials and ideas that favoured the encounter of Anatolian traditions, Hellenic tendencies and Persian elements.

Funerary monuments - temple-like tombs and sarcophagi lavishly decorated - were the most visible expressions of such dynamics. The shapes of these tombs and their articulated figurative programs were aimed at celebrating the rulers' status towards a multi-faceted audience thanks to the work of various artists. Which values were expected to be communicated? How did such needs orient the artistic choices? How did the reception of such messages influence the display of the figurative programs themselves?

With regard to these funerary monuments the paper aims at investigating the agency of three main 'subjects' - patrons, artists and audience - both as separate elements and interplaying actors. Although few certain data are available, nevertheless a new analysis of sources, supported by the most recent developments of the research and challenging theoretical approaches, will allow assessing these issues.

2.2. Sebastien Manem (University College London, UK)

Things and networks: a method based on a phylogenetic approach to understand the evolution of ceramic traditions and apprenticeship networks

Many works in anthropology of techniques indicate a close link between social boundaries (linguistic group, culture, clan, ethnic group, etc.) and technical tradition or "ways of doing things", which form real communities of potters. If this relationship is marked by contextual factors, it fundamentally depends on the underlying mechanisms formed by the process of transmission and by apprenticeship networks. Apprenticeship requires several years in which the individual will acquire motor habits that will be difficult to change over time thus contributing to the maintenance of technical traditions inside each social group and each community of practice. The acquisition of motor habits by trial and error implies a profound cognitive process of "perception-action", which requires a correlation between the body and mind.

Technical learning, as a social process, generally takes place in everyday life and in the context of a personal relationship between master and apprentice, implying a close link between technical tradition and social group. The social frontier, to which the individual and his group are located, is limited to the perimeter of the apprenticeship network, thus explaining why technical traditions are not usually shared between endogamous social groups, even when they live in the same region. These observations apply in the context of community of production or community of practice which must be distinguished from a context of consumption or a gathering place that can present a variety of technological behaviors. Transmitted from one generation to the next through apprenticeship networks, these technical traditions are not fixed. The evolution of technological behaviors can be linked to exogenous processes (or ethnogenesis), taking place beyond the apprenticeship networks and the social boundaries with horizontal transmissions. The evolution can be generated by endogenous processes (or phylogeny) resulting from invention(s) processed (or not) into innovation(s) within the social group. These processes are then internal or external to the technical task. The evolution reflects the chaîne opératoire of fashioning, the skills involved and the tools used. Understanding why technical traditions evolve or maintain themselves within social groups requires that we understand the mechanisms of setting-up and developing these technical traditions beforehand. However, it is particularly difficult to understand, over a long timescale, how and from which operative sequence(s) a particular invention is adopted by a society and then transmitted and modified again from generation to generation inside each apprenticeship network. All the complexity of their study in an archaeological context resides essentially in the evolving nature of the parameters

mentioned above. Although change is a major research theme, paradoxically, this issue remains difficult to resolve in detail. The reason is simple. There is no relevant analytical method capable of modeling a large number of qualitative and quantitative data for several cultural groups. Therefore, it is difficult to perceive analytically at high resolution the impact of the society on technical traditions, and vice versa. This contribution presents a method to model the evolution of technical traditions based on the phylogenetic approach and the chaîne opératoire of shaping and finishing ceramics during the European Bronze Age (France and United Kingdom).

2.3. Murat Akar (Koç Üniversitesi, Türkiye)

Pointed Juglets as an International Trend in Late Bronze Ritual Practices: A View from Alalakh

The Late Bronze Age in the Eastern Mediterranean was marked by the intensity observed in the long distance maritime and inland trade networks. Quantities of raw materials and finished products in transit reflect the extraordinary complexity achieved in the system of exchange networks and give insights into the international politics of this era. The act of trade also became a primary stimulus for the flow of ideas and development of identities, consequently creating a cosmopolitan cultural environment in a wide geographical setting. From islanders to highlanders, the participants of this network had diverse backgrounds formed in their distinct geographical and cultural landscapes of the micro-regions of the Eastern Mediterranean. These populations became interconnected in the creation of common tools of ritual practices but may still have approached these rituals with different perceptions according to their cultural backgrounds and beliefs. In this paper, regarding the topic of connectivity and its impact on the material culture of cult in the Eastern Mediterranean Late Bronze Age (LBA, c.1600-1200BC), the pointed juglets of Alalakh are examined for evidence that they derive from the products of two neighboring regions that seem to have a shared line of evolution: Cypriot White Shaved Ware (WSh) and North-Central Anatolian[1] (NCA) pointed juglets. Both of these juglet types have been referred to as indigenous to their zones of origin, yet their strong physical and chronological similarities suggest that there are connections between them. Furthermore, a study of their contextual find spots in these regions and at Tell Atchana in the Amuq Valley (located in the border area between the cultural regions of Anatolia and Syria) suggest possible common utilization in ritual activities. While the specific symbolic values associated with the juglets may have differed among their culturally different consumers, the juglets and their associated ritual actions may still be regarded as having evolved through the collaboration of different regions and cultures. At Alalakh, when the Cypriot and NCA pointed juglet types are introduced in the LBIIa period, a new locally made version emerges that incorporates features of both. This sort of cultural amalgamation is typical of the city's Late Bronze Age levels.

2.4. Zeynep Kuban (Istanbul Teknik Üniversitesi, Türkiye)

Gelecekte geriyeye bakmak

Arkeolojik bulgular ister istemez hep günümüzden değerlendirilmekte. Arkeolojik bir sit için günümüzün yapı katmanları zorluksuz kaldırılabilir. Bunda herhangi bir hukuki veya etik (genelde) sakınca yoktur. Ancak günümüzün yapılarının da bir gün arkeolojik bir katman olabileceğini düşünürsek onlara nasıl davranmamız ve bakmamız gerekecek? Bu soruyu tartışmak için örnek olarak Antalya, Finike taraflarındaki antik

Limyra kenti ve üstüne 1950'lerde zorla yerleştirilen Yörüklerle kurulan Saklısu Köyü seçilmiştir.

Look back from the future

Archaeological findings are naturally evaluated from our presence. Present day cultural layers can be removed for an archaeological investigation and there are laws to do this in a legal and ethical (mostly) way. But when we consider our present day as an archaeological presence of the future, how do we have to treat and look at it. The ancient site of Limyra (Saklısu) in Antalya/Finike, was chosen for the discussion of this question. The village of Saklısu, founded in the 1950's with Nomads that were forced to settle here; is directly located on the ruins.

3.1. Francois De Polignac (Ecole Pratique des Hautes Etudes, Paris, France)

Vanishing evidence ? When objects seem to disappear

Archaeologists are especially trained to interpret the apparition of « objects » (in the largest meaning). Apparition is the signal of an evolution which can be explained (or is tentatively explained) by referring to the previous evidence. But what about the disparition of objects ? Vanishing evidence can not be explained as a phenomenon simply mirroring the apparition of evidence ; it can not be considered as a negative reversal of the previous positive processes. Explaining the disparition of objects requires specific explanations, and the paper will try to identify several kinds of reason which may explain these phenomenons -including technical progress.

3.2. Kenan Eren (Mimar Sinan Üniversitesi, Türkiye)

From Xoanon to Cult Statue: Networks and the Changing Image of God

It seems that in Ionia, it is possible to observe a continuous change in the organization of temenos space throughout the Archaic Period. One common aspect of all these sanctuaries is the presence of a base-like structure that remained immobile despite changes in the general organization. A detailed observation of the topographical position of these structures in the sanctuaries and the study of offerings found in their vicinity may allow a better understanding of their function. Past excavations showed that the oldest gifts in the sanctuaries were offered around these "bases". In many cases, no traces of bone or charcoal residue accompanied the offerings, which might rule out their function as altars. In addition, the structures seem to be visible and accessible in the earlier phases of the sanctuary. The identification of a similar structure in Heraion of Samos as a statue base presents a very important opportunity to understand their function more precisely. This paper suggests that the base-like structures may have been statue bases on which earliest cult statues were placed. Based on this interpretation, one may observe that during the earlier phases of certain Ionian sanctuaries these structures usually stood in simple terraces, sometimes surrounded by a simple *peribolos*. However, at a certain time, simultaneously with the construction of the monumental temples, the accessibility and visibility of the statues were limited and new statue bases were introduced into the sanctuaries. Therefore, as this paper suggests, these new constructions could be related to the new conceptualization of the relationship with the deities through a new understanding of the cult image.

3.3. Esen Ögüş (Texas Tech University, USA)

A mind of its own: Agency of ancient statues and challenges in archaeological interpretation

The agency of lifeless objects or 'things' in social interactions has been the topic of several studies, to count B. Latour's ANT (Actor-Network Theory) and A. Gell's Art and Agency among the many. The issue has recently been reappraised by I. Hodder in *Entanglement* as it applies to the discipline of archaeology. Accordingly, both human subject and thing act as primary agents, and more importantly, form a network of interactions that determine other forms of agency.

This paper focuses on how the agency of 'things', especially of flattering nature (e.g. beliefs), acts as creator and participant of social networks, and complicates archaeological understanding. Ancient statues of gods and private persons are chosen as case study. Statues have primary agency due to their material and their role as statues. They also have 'imagined' agency attributed to them by human agents. They cry, bleed and walk. The agency of the statue and that of its original users engage in complicated and unpredictable culture-specific networks of meaning, which also involve politics, economics and dominating others. The real complication occurs when the modern archaeologist involves in the long-forgotten social network to understand the original role of a statue. The treatise on a statue ends up several times removed from the reality, because too many agents create too many networks in multiple cultural settings. In conclusion, this paper demonstrates how multi-layered dependencies challenge the discipline when impermanent 'things' like belief systems and imagination are involved in the networks.

3.4. Zeynep Aktüre (İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Türkiye)

The Ancient Theatre Network In The Mediterranean: A Structuralist Interpretation Inspired From Fernand Braudel's Three Planes Of Historical Time

Ancient theatres are occasionally taken as signifiers of cultural change in the Mediterranean, as part of a common vocabulary imposed on the subjected peoples in the case of Roman expansion. Observation, in some Roman period theatres of Asia Minor, of some architectural characteristics attributed by Vitruvius to Greek theatres is, thus, explained as a form of resistance to cultural Romanization. However, similar characteristics in the theatres of Roman Hispaniae await an alternative explanation in the absence of a pre-Roman theatre-building tradition.

At the start of this research, my expectation was to replace the Aristotelian "tree" model of classifying ancient theatres on the basis of Greek-Roman binarism with a "mosaic" formed by pre-Roman cultural difference resulting from each province's physical environment, indigenous culture, and history of relations with Rome. Instead, I ended up with a Deleuzian "rhizome" wherein there, nevertheless, exist hierarchies that are best explained by those intrinsic in the network of cities in the Mediterranean, which changed under the Roman rule through the establishment of communication networks and *coloniae* at their junctions.

This presentation will cross-evaluate the distribution of the ancient theatres in Greece, Spain, Sicily and France by their location, construction date, size and construction technique to argue that these hierarchies can only be understood from a wider perspective. For this purpose, Braudel's three planes of historical time (consisting of geo-history, structures, and events) is adopted to argue for the weight of geo-historic factors over the established networks, and the networks on individual buildings that are commonly conceptualized as events.

3.5. Ferhat Can (Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye)

Landscape and Networking at Hittites

Hittites were deeply connected to landscape and places within this landscape, which was reflected in their ritual and religious beliefs as well as their perspective on the world. Neither culture nor the environment is a passive factor. People shape the environment in which they live, as much as the environment shapes the people that choose to inhabit it. As a central authority, Hittites led to creation of a strong memory that echoed throughout Central Anatolia, a temporal memory network that was passed down to the proceeding societies, a thing of common ideals and beliefs to build upon. These beliefs were reflected on the Hittites' perspective of land and passed onto the Lands of Tabal. Use of land, movement through landscape, settlement distributions and locations, and networking through them is created by the mind that formed this identity. Analysis of the survey material, focusing on Hittites in LBA and later Lands of Tabal in IA, along with the use of GIS (Geographical Information Systems), presents significant insights into networking ideals for the region in its temporal context.

4.1. Stella Souvatzi; Emma Baysal; Başak Boz; Adnan Baysal; Burçin Erdoğan (Trakya Üniversitesi, Türkiye)

To thing or not to thing

The aim of this paper is to evaluate the utility and applicability of thing theory for archaeology. Drawing on burial evidence from Çatalhöyük we will question how human agency is transformed into material agency. We will explore this by juxtaposing existing analytical, conceptual and interpretive frameworks in archaeology with thing theory.

4.2. Melis Uzdurum (Istanbul Üniversitesi, Türkiye)

Araf: Geçmiş ve Gelecek Arasında Kalan Arkeolog

Çok yönlü bilgi kuramının arkeolojiye yansması teoride pozitivizm odaklı nesne fetişizmi ve "tarafsızlık" ilkesinin sorgulanmasına neden olmuştur. Pratikte ise uzun yıllar dönemsel yaklaşımlara bağlı olarak eğilim, materyal kültürü pasif bir nesne olarak görmek ve/fakat özelliklerine göre genel tarihsel şemalardaki yerini belirlemek ya da saptamak yönündedir. Fakat bu anlayış, geçmiş toplulukların iç dinamiklerini, değişkenlerini, örgütlenme biçimlerini, rollerini, bireysel farklılıklarını, davranış ayrıntılarını anlamak ve yorumlamak adına günümüzde yetersiz görülmektedir. Çünkü arkeolojinin genel okumasını yaptığı nesnelere, öznenin dış dünya ile kurduğu ilişkilerden doğar, dönüşür ve diğer şeyler ile (aktörler, maddeler, eylemler) bütünleştiklerinde anlam kazanırlar.

Bu "şeyler" in suskunlukları ancak geçmişle öznel bir bağ kuran arkeologların devreye girmesiyle bozulur. Böylece bilgiyi üreten arkeolog ile şeyler arasındaki karşılıklı etkileşim geçmişi daha nitelikli yorumlamaya açar, eleştiriyi mümkün kılar. Bu noktada veri toplama organizasyonu son derece önemlidir. Veri zaman içindeki fikrîsel dönüşümlere uygun, gelecekte sorgulanmaya mümkün bir şekilde depolanmalıdır. Örneğin birimler, yapı öğeleri, alanlar, binalar arasındaki stratigrafik ilişkinin çözümlenmesi uzun zamana yayılan bir çalışmadır. Bu nedenle asıl amaç ilişkiler bütünü'nün tüm bileşenlerini ait olduğu bağlam dahilinde, o bağlamı oluşturan aktörler ve nesnelere arasında herhangi bir hiyerarşik öncelik yaratmadan belgelemek ve bozulan bağlamı yeniden kurmak olmalıdır.

Aşıklı, araştırılmakta olduğu son 25 yılda, zaman içerisinde değişen yaklaşımların ve araştırma yöntemlerinin aynı kazı alanında denenmesine imkan veren araştırma tarihçesiyle öne çıkan bir yerleşmedir. Bu anlamda yerleşme, söz konusu değişimin yarattığı avantaj ve dezavantajları bünyesinde barındırmaktadır. Bildiride, farklı yöntemlerin karşılaştırılması ve sorgulanmasından hareketle, arkeolojik şeylere yaklaşma biçimimizin onlara, oluşturdukları bağlamlara nasıl etki ettiği üzerinde durulacaktır.

Purgatory: Archaeologist Remain Between Past and Future

The reflection of a sophisticated knowledge theorem on archaeology caused co-examination of the positivism focused object fetishism and the equilibrium principle in theory. In practice, the tendency over time with different approaches, is towards considering the material culture as a passive object, and define or determine its place in general historical schema according to its features. However, this comprehension nowadays accepted inadequate for understanding and interpreting the inner dynamics of past communities, their parameters, organisation ways, different roles, individual diversities as well as their behavioural details. Because, the objects that archaeology explore, arise from the relations the subject interact with the external world; they transform and gain meaning by becoming integrated with other things (actors, matters, actions).

The silence of these “things” breaks down only when the archaeologists who correlate a subjective link with the past, step in. The interactions between the past and the archaeologist, the procreator of knowledge, thus led more qualitative interpretation, and enable the criticism. At this point, the organization of data gathering is extremely important. Data should be gathered convenient to the changes occur through time on ideas/approaches, and possible to questionize in future. For example, analysing the stratigraphic relations between units, features, spaces and buildings is a very long term work. For this reason, the main aim should be documenting all the components of an entirety of relationships within their context, without creating a hierarchical priority between the actors and objects creating the context, and re-establish the disrupted context.

Aşıklı, with its 25 years research period, is a prominent site because of its research history and because different approaches and research methods were applied at the same site over time. For that reason the site reflects both the advantages and disadvantages of those changes. In this presentation we will emphasise the effects of our approaches on archaeological things and the context they create, by comparison and questioning of different methods.

4.3. Deniz Kaplan - Murat Özyıldırım (Mersin Üniversitesi, Türkiye)

Arkeolojik Şey'ler Bütünü ve Ortadoğu: Savaşlar içinde Arkeolojik Çıkmazlar

Geçtiğimiz yüzyılı Ortadoğu tarihini yazanlar, "savaşlar yüzyılı" olarak adlandırabilir. Oysa söz konusu coğrafya, aksine, dünya kültürü açısından son derece önemli kültürel değişimleri ve birikimleri barındırmaktadır. Teorik olarak “Ortadoğu'da içselleştirilen kültürel şeyler nelerdir?” sorusunun maddi yanıtını, kuşkusuz arkeolojik kalıntılarla tanımlanabilen geniş bir sahada somut şeyler vermektedir ve bunların ideolojik seçki içinde kendisine bulduğu yer, tarihte ve bugün dikkatle irdelenmelidir.

Tarihin akışı içinde arkeolojik maddi şeylerin insanların ilgisini çekmesi, bütüncül olarak düşünüldüğünde, başlangıçta salt maddi çıkara dönük görünmektedir.

Nabukadnezar'ın Kudüs'ü işgalinde kenti yağmalatması bu şekilde anlamlandırılabilir. Oysa aynı kralın Süleyman Tapınağı'nı yerle bir etmesi, kutsal ahit sandığını alması, hem bir halkın inancını oluşturan şeyi ezmeye ve hem de halkın büyük çabasıyla ayakta duran yüzlerce yıllık eserini parçalamaya yönelik olması bakımından önemlidir. Roma İmparatorluk Dönemi'nde Titus'un aynı kenti işgal ettiğinde öncelikle Yahudilere ait kutsal şeyleri yağmalatması da Nabukadnezar'ın düşüncesiyle eşdeğerlik göstermektedir. Haçlı Seferleri sırasında bölgeyi istila edenlerin yaptıkları, varolan kültürel şeyleri yok etme ve yerine, beraberlerinde getirileni koyma çabası olarak karşımızdadır. Osmanlı Dönemi'nin sonlarında bu coğrafyada petrol arayanların resmi makamlara "arkeolojik şeyler arıyoruz" biçiminde bilgi vermeleri, ideolojik gerekliliğin maddi kültürün önüne geçmesinin sadece Batı merkezci bir açılımı olmalıdır.

Geçtiğimiz yüzyıl, Rönesans'la birlikte arkeolojik şeylere karşı ilgisi her bakımdan değişen ve güçlenen Batı'nın Ortadoğu'yu yeniden "kurguladığı" zaman dilimidir. Söz konusu yüzyıl, arkeolojik şeylerin Rönesans'tan beri ilgi uyandıran maddi nesnelere hızla dönüştürüldüğü müzeci - koleksiyoncu - kaçakçı arasındaki algı çatışması oluşmasının nedenlerini sunmaktadır. Bir yanda Batılı merak, Ortadoğu topraklarındaki arkeolojik şeyleri elde etme arzusunu ortaya koymakta diğer yanda aracılık yapan Batılı veya yerli kişiler ile bu duruma karşı devletlerin ideolojilerine uygun tutumlarındaki saygısızlık, arkeolojik şeylere yaklaşım açısından dikkat çekicidir.

Yüzyıllar içinde savaşların ardından yapılan, halklara ait şeylerin yok edilmesinde farklı etmenler neden ve sonuç ilişkisine uygun gelişimleri belirlemiştir. Söz konusu "şeyler", Nabukadnezar'dan günümüze, algıdaki değişikliğin verdiği önceliklere göre değişimleri izlenebilir niteliğe bürünmüştür.

Bu çalışma, ideolojilerin insanı yok ederken aynı zamanda arkeolojik şeyleri yok etme paradigmasının Ortadoğu'da özellikle son yıllarda yol açtığı hezeyanı incelemeyi amaç edinmektedir. Özellikle, Irak ve Suriye'nin günümüzde konu içindeki durumu bu açıdan incelenmeye çalışılacaktır. Böylece günümüzde grupların teorik bakımdan ideolojik ve dinî veya devletlerin değişik kültürel - hümanist görüş ve açılımları birbirinden farklı görünse de, "arkeolojik şeyler" in yani geçmişin şeylerini ve onların sunacağı bilgilerin tahribi hususunda birlikteliğin söz konusu olduğu vurgulanmak istenmektedir. "Arkeolojik şey"lerin bilimsellik olmaksızın kontekslerinden kopartılarak ortaya çıkartılması, onların ekonomik bir kazanç olarak satışa sunulması, satın alanların, tahribi yapanların ve satımı yapanlara muhalif görünümü, şeyler'in değerine dolayısıyla insanlığın ortak kültür mirasına eşdeğer bir saldırı ortaya koymaktadır. Tüm bu saldırılar, "arkeolojik şeyler" in somut ve soyut anlamda yorumlamasını eksik kılmaktadır.

Archaeological things and the middle east: archaeological impasses in the war

Middle East Historians call last century "The Century of Wars". Even though the region has been a setting for endless political turmoil it is also a geography of immense cultural accumulation that shaped the world culture. "Which cultural things are internalized in the Middle East?" These are tangible things extended in a very wide area and it should be discussed how those things ideologically found place in such sampling of things that defined Middle East.

In the history archaeological things attracted people for their materiality at the first hand. Plunder of Jerusalem by Nabukadnezar stands as a good case for such aim, on the other hand the destruction of Solomon's temple and took of the Ark of Covenant by himself sets an ideological attitude that was based on assimilating the ancient beliefs of

the community. Titus has plundered the city and demolished sacred relics of the Jews for the very same aim. And later it was occupied by the Crusaders and the remaining cultural objects were destroyed for imposing western culture. During the end of the Ottoman Empire, the people from the west who came to the region for oil had explained their excursion to local authorities as searching for archaeological things, which points out a western attitude on ideology that preceded materiality.

In the last century Middle East was reshaped by Western culture whose interest on archaeological things increased dramatically with Renaissance. Archaeological things were turned into objects that created the network and the conflicts among the museums, collectioners and smugglers. The approaches to archaeological things were shaped by the great interest of westerns as well as the impudent attitudes of the local/western dealers.

Destruction of cultural things through the centuries in different cases set the dynamics of the perception of things. Here we are aimed at discussing the catastrophe caused by the destruction of things that represent societies culturally. Wars in the Middle East massacred people and destructed their things. Specifically Iraq and Syria are the subjects of the discussion and the case puts emphasis on the sameness of the ideologies of different states and different eras. Destroying the things of the past for religion, economy or ideology is same. Isolating any archaeological thing from its context for marketing as an object is an open attack to the world heritage.

4.4. Talia Shay (Technion-Israel Institute of Technology, Israel)

Is Palestinian-Ottoman Heritage in Israel Worth Preserving?

Archaeologists are usually fascinated by the past. However, while some scholars consider archaeological entities to have inherent value depending on their age, others believe that the past acquires temporary and relative value depending on its interpretation.

For years I have been investigating the downtown area of my home town, Haifa. This area is mainly inhabited by its historic population – Arabs who have been living there since the Ottoman period. In spite of its historic value and visual properties - arched entrances, high ceilings, sometimes painted, and balconies decorated by traditional balustrades – the area is under a process of gentrification. This process will terminate with pulling down the historical houses and replacement of the poor local population by a more affluent one.

My investigations have included tours with my archaeology students to the area, taking tours with museum guides, multiples excursions to the annual festival that takes place in the quarter and interviews with the local people. Among the questions that I ask these groups is whether the past - the beginning of the 20th century - is worth conserving. For the Israeli museum guides who represent the authorities, the answer is negative since their emphasis is on the later Israeli presence in the area. The local people, too poor to maintain their rented historical homes, would rather abandon these dilapidated houses. The students' response, however, is surprising. Although, the majority of them are Arabs, they prefer the gentrification process to the conservation of their forefathers' heritage, which is now considered primitive and irrelevant to the history of the country that others reconstructed for them.

To conclude, it is argued in this paper that archaeological things have no inherent value but they acquire relevance only if their historic version is accepted and advocated in the present.

4.5. Dippu Sıddıq (Istanbul Üniversitesi, Türkiye)

The concept of objects and the future of 3rd world archaeology The concept of objects and the future archaeology in 3rd world countries

Archaeology has a different image and acceptance at present time than it was started in Indian, Southeast Asian, African, Middle Eastern and South American countries. In most case this difference is negative and controversial to the aim of archaeology. In these countries there is a major gap between the accepted norms of archaeological research and heritage management, and the ground-reality. Besides there is a tendency of explanation based on ethnicity and religion, which affect archaeological thought as well as sites. The impacts of nationalist, colonialist and imperialist ideas on those weaker countries always manipulate the explanation and image of archaeology in peoples mind. Moreover the facts like unclear and exaggerated knowledge of past, inactive and biased role of archaeologists, the assimilation of history, prehistory or the past story into each other and having a detachment to other living applications like tourism are very common. These facts are being stronger through time. After the destruction of the Babri mosque in Ayodhya in December 1992, the discipline of archaeology has been increasingly exploited for objective witnesses of religious nationalism especially in India, Nepal, Bangladesh, Pakistan and Sri Lanka. With the creation of the Federal Republic of Ethiopia in 1991, the former Nilo-Saharan slave populations are eager to rewrite their past by objective evidence, but with the confusion about the foreign discipline archaeology. By these types of examples among the 3rd world countries where an overwhelming number of people live below the poverty line, such threats are only likely to threat for the future of archaeology.

5.1. Banu Doğan (Deutsche Archäologische Institut, Türkiye)

Kültürel bellek kavramı ve toplumsal belleğin aktarılmasında ritüellerin, mitlerin ve törenlerin rolü

Bellek çalışmaları, daha doğrusu bu bildiride ele alınan, kolektif bellek ile ilgili çalışmalar, 1920'lerde toplumsal bellek kavramının ortaya atılması ve kişisel belleğin dahi ancak kolektif bellekle iletişim halinde bağlam kazandığının gösterilmesiyle başlamıştı. 20. yüzyılın sonuna gelindiğinde bu kavram, "bellek patlaması" olarak ifade edilen bir çoklukta, felsefe, tarih, sosyoloji ve antropoloji gibi disiplinler tarafından çalışılmış bulunuyordu.

Son yirmi yılda "geçmişteki geçmiş" ile ilgilenen arkeoloji literatüründe de hatırı sayılır bir artış görülmüş, ancak bu çalışmalarda daha çok topografya ve anıtsal kalıntılara odaklanılmıştır. O nedenle, din ve ritüel konusuyla aynı kaderi paylaşarak çok fazla işlenmemiş olan kolektif bellek ve kültürel bellek kavramları ile bu tür belleğin kurulum, üretim ve aktarım süreçleri, daha fazla tartışmaya ihtiyaç duymaktadır.

Yazılı olmayan kültürlerde, bellek üretim ve aktarım süreçleri hayati önemdedir. Hatta bu durum "yazı kültürü" karşısında, "hatırlama kültürü" olarak konumlandırılabilir. Yazısız toplumlarda ritüeller, katılımcıların kendi kimliklerine ilişkin bilgi edinmelerini sağlar, grubun kimliğini kurar ve yeniden üretirler. Toplum düzeni ve kültürel anlam, ritüelleri canlandırma ve mitleri dile getirme yoluyla oluşturulur; bu törensel olarak

nitelendirilebilecek yaşam, toplumun özüdür ve kültürel belleğin sürdürülmesine, dolayısıyla kültürün kuşaktan kuşağa iletilmesine yarar.

Kültürel bellek kavramı, tüm veçheleriyle olmasa bile arkeoloji için oldukça kullanışlı bir kavramdır. Arkeolojide yüz yıllar, hatta bazen bin yıllar ile ifade edilen zaman dilimleri sıkıştırılmış halde karşımıza çıkar. Bu imgelemesi güç zaman süreleri boyunca tekrar eden örüntüler, ya da bu örüntülerde meydana gelen değişimler, kültürel bellek kavramı çerçevesine yerleştirildiğinde daha iyi anlamlandırılabilir. Örneğin ayin disiplini ne kadar sıkı ise, tekrarlama ve dolayısıyla değişmezlik de o kadar ağır basar.

Bildiride, antropolojik ve arkeolojik örnekler yardımıyla kültürel bellek kavramı tartışılmaya çalışılacaktır.

The concept of cultural memory and the role of rituals, myths and ceremonies in transferring social memory

The concept of collective memory was put forward in the 1920s. By the end of the 20th century, this concept had been studied by disciplines such as philosophy, history, sociology and anthropology, which can be called "memory boom".

In the last two decades, an increase in the archaeological literature concerning the "past in the past" can be seen, but these studies have focused on landscape or monument ruins. Collective-cultural memory, its formation and production and the transfer processes of these concepts require further discussion.

In nonliterate societies, production and transfer processes of cultural memory are essential. We can even refer to a "culture of remembrance," as compared with "written culture". Rituals in nonliterate societies serve to establish the identity of the group. Through rituals, members can also gain knowledge about their identity and reproduce them. Public order and cultural meaning are created by rituals and myth narration. Rituals are the essence of society and maintain the cultural memory, thus culture can be transferred from generation to generation.

In this paper, the concept of cultural memory will be discussed with the help of anthropological and archaeological examples.

5.2. Gül Işın (Akdeniz Üniversitesi, Türkiye)

Lykia'da Mezar Sahipliği ve Kültürel Kimlik Algısı

Lykia bölgesi coğrafi konumu, yönetsel yapısı ve yüksek görsel değerdeki mezar mimarisine ait kalıntılarıyla yüzyıllardır ilgi odağı olmakla birlikte bugün için hala birçok bilinmezi çözüm beklemektedir. Bu çalışmada az sayıdaki örnekleme ile daha önce çeşitli araştırmacılar tarafından farklı bakış açılarıyla ele alınmış Lykia mezarları ve onların sahiplerine atfedilen kimlik sorunları ele alınacaktır. Genel anlamda "Lykialı yada Lykia kimliği" tanımlaması sorununun odak noktasına yerleştirilirken, kimlik çözümlenmelerine dair ortaya atılmış fikirlerin temelden farklı teorik yaklaşımlara sahip araştırmacılar da ne tür farklı sonuçlarla değerlendirildiğini gözler önüne sermek amaçlanmaktadır.

Tomb Ownership in Lycia and the Perception of Cultural Identity

In this presentation the three tombs and their owners, whose names were known from the Lycian inscriptions were chosen to draw attention to the contradictory ideas of the researchers. These well known examples were already in various coherence discussed and the identities of these ancient persons or "souls" were already placed in a

stereotype, but the scholars mostly couldn't achieve any consensus. The aim of this paper is to put those different aspects together.

5.3. Zeynep Turan (Istanbul Bilgi Üniversitesi, Türkiye)

Diaspora kültürlerinde objeler, anlamları ve işlevleri

Zorunlu göçe tabii tutulmuş gruplar için onları bırakmaya zorladıkları yerlere ve kişilere bağlayan objeler kültürel ve bireysel kimliklerin kesişme noktasında durur ve oldukça politik ve duygusal anlamlarla yüklüdür. Objeler bireyler için farklı bir çok şeyi sembolize edebilir; yer, etnik köken, din, başka biri, sosyal statü, ve politik sorumluluk. Bu kişisel objeler hem kültürel hem de bireysel sürekliliği sağlamaya yarasarlar da anlamları sanıldığı gibi aksine sabit kalmaz, jenerasyondan jenerasyona, objenin sahibinin politik, kültürel, estetik anlayışlarına göre değişir. Peki objelerin anlamlarını oluşturan salt onların sahipleriyle olan ilişkileri üzerine mi kuruludur? Doktora tezimde yaptığım etnografik alan çalışmasından yola çıkarak, Ermeni ve Filistinli diaspora üyelerinin objelerinin anlamlarını örneklerle tartışacağım bu sunumda obje anlamlarının salt kişilerin onlar üzerine yansıttıkları anlamların ötesinde, objelerin materyal özelliklerine ve işlevlerine de bağlı olduğunu göstereceğim.

Diasporic cultural objects, their meanings, and functions

The personal objects of involuntarily relocated populations exist at the crossroads of cultural and personal identity, and therefore, are critical to appreciating underlying politics and emotion of people. These material representations have always been windows into ethnicity, religion, social status, and political responsibility, but for the displaced, they are also potent instruments to remember the past and re-tell stories of collective dislocation and ethnic cleansing. However, the meanings ascribed to these things are dynamic, they change from generation to generation and according to the aesthetic preferences and personal values of their owners. Based on the ethnographic fieldwork I have completed for my doctoral work with Armenian and Palestinian diaspora members in New York, I have devised a methodological toolkit for interpreting material cultures that incorporates both relational qualities of objects as well as functional aspects of objects. In this talk I will review my findings on diasporic cultural objects and unpack the merits of material culture analysis.

6.1. Güneş Duru (World Archaeological Congress, Turkey)

Küçük Şeyler?

Arkeoloji, 1960'lardan bu yana hızlı bir yol almıştır. Yeni Arkeoloji interdisipliner çalışmalar kadar, her geçen gün daha da hızlanan bilgisayarların, yaygınlaşan veritabanlarının, Coğrafi Bilgi Sistemlerinin, DNA, izotop çalışmaları ve benzeri bir çok teknolojik yeniliğin arkeolojiye doğrudan, güncel bir şekilde nüfuz etmesinin önünü açmıştır. Arkeolojinin metodoloji ve yaklaşım açısından kendini sorgulaması, yenilemesi, pozitivistin katı kurallarından uzaklaşarak yorumlayıcı ve özgür bir yapıya dönüşme arayışları, etik, toplumsal cinsiyet, kültürel miras gibi hayati meselelerle ilgilenmesi yine aynı sürecin sonucuydu. Bir başka ifadeyle arkeoloji kat ettiği bu önemli yolu sadece disiplin içindeki artan deneyimleriyle değil, değişen düşünce biçimleri, kültürel-politik bağlamlar ve elbette yukarıda sözü edilen teknolojik buluşlar neticesinde ulaştı. Kuşkusuz günümüz, arkeolojinin tanım ve anlamının geçmişe oranla çok daha fazla şey ifade ettiği, belki de değişmesi gerektiği zamanlardır.

Bu bağlamda özellikle 1960'lardan bu yana arkeolojinin kuramsal yönüne ilişkin tüm çabaların disipline -zararı değil- yararı olmuştur. Eleştirel olarak başlamış, yoğun sorgulamalara maruz kalmış olsa da her yeni görüş, arkeolojinin "arkaik" yapısının değişmesine neden olmuştur. İster Süreçsel ister Yorumlamalı Arkeoloji olsun her kavramsal yaklaşımın, ortaya çıktığı dönemden başlayarak yükselen, zaman içinde normalize olan bir ivmesi/ömrü vardır. Her biri birer araçtır, dileyen dilediği yaklaşımı kullanır, istiyorsa her iki yaklaşımı harmanlar, yerelleştirir ya da uyarlar. Amaç daha fazlasını bilme ve çoksesli yorumlama çabasıdır. Arkeolojinin seyrini değiştiren kuramsal yaklaşımları reddetmek, öğrenilmesini anlamsız bulmak yaşadığımız çağla örtüşmediği gibi anlamsız bir direnme biçimidir.

Oysa buluntuların dönemlerine göre tasnif edilmesinden, "aletin ardındaki insan"a ve buluntuların işlevsel özellikleri üzerine odaklanılması seviyesine ulaşılmasına kalan sürede arkeolog aktif bir aktör olarak materyal kültürü ve geçmişi anlamaya çalışıyordu. Genelleyici şablonları reddeden söylemiyle Post Süreçsel Arkeoloji, bu anlama eyleminde geçmişin bireysel, iki yönlü ve çoksesli bir zeminde tartışılması üzerinde durmuştu.

Şimdilerde kuramsal arkeoloji insanın materyal öğelerle kesişmesi, bu kesişmenin neden olduğu karşılıklı, devingen ilişki üzerinde daha net olarak durma çabasında. "Şeyler" in hayatlarımızdaki yeri, neden oldukları zincirleme bağlam, insan üzerinde neden oldukları dönüşüm ana odak haline gelmiş durumda. Tartışılmakta ve hatta yoğun olarak eleştirilmekte olan bu yeni anlayış "şeyler" e geçmişe oranla daha büyük bir anlam yüklüyor.

Bu bildiride insanın nesnelere karşılıklı ilişkisinden çok arkeologların ve arkeolojinin nesnelere olan ilişkisinin zaman içinde, hangi nedenlerden ötürü değiştiği, materyal kültür odaklı arkeolojiden "şeyler" e, değişen yaklaşımların arkeolojik bilgi üretimine olan etkileri, bu süreçte disiplinin hangi tartışmalardan beslendiği üzerinde durulacaktır. "Gelecekte nasıl bir arkeoloji anlayışı bizleri bekliyor" düşünme denemesi, bildirinin bir başka amacıdır.

Little Things?

Archaeology progressed in great pace since 1960's. New archaeology integrated the use of technological innovations such as digital database, GIS, DNA and isotope analysis by encouraging interdisciplinary research and created a vibrant scientific environment. Self-criticism in means of methodology and scientific approach yielded to a drift from positivism and transformed archaeology into an interpretative and dynamic discipline that put emphasis on ethics, public gender, and cultural heritage. In other words archaeology achieved its current understanding not merely by disciplinary experience but also through the changing political and cultural discourses as well as adopting technological innovations. Now archaeology means much more than it used to do and perhaps needs further transformation.

In this sense, every archaeological theory emerges with a critical attitude, then being criticised, and in the end enriches the discipline and changes its archaic structure. Either processual or interpretive any conceptual approach has a similar nature of existence; ideas provoke an audience, lose impetus and finally are embraced by more audience and even gets commonplace. In fact any theoretical approach are means that can be used in various ways for learning, knowing and explaining more of the discipline. Theory creates a multi-vocal scientific debate, which is vital for all disciplines. Ignoring the utility and the benefits of theory that changed the fate of archaeology is a senseless opposition that doesn't go along with the contemporary way of thinking.

Beginning with the most basic stage of archaeology, which is sorting out the finds to focus on human factor behind the archaeological objects and their functional features, archaeologist has always been an efficient actor in understanding the past and its material culture. Post-processual archaeology refused the adaptation of general schemes and put great emphasis on individual, bilateral and multifaceted discussion of the past.

Recently archaeological theory feels the need to explain more of human-object interaction and their mutually dynamic relation. The current approach focuses on position of “things” in human life and also how they interact and affect each other in a variety of ways depending on context and other dynamics. This fairly new approach is being discussed profoundly and criticised harshly at the same time, while putting emphasis on “things” more than ever in archaeological context.

This presentation is aimed at discussing the dynamics that changed the interaction of archaeologists/archaeology with objects; the shifting approaches from archaeology of material culture to “things” and its impact on archaeological research; the source of discourses that shaped the approach on archaeological “things”. I will attempt to debate on “what is the future of archaeological approach”.

6.2. Çiler Çilingirođlu (Ege Üniversitesi, Türkiye)

İlişkisel Arkeolojiyi Sınamak

Bu konuşmada, arkeolojide yeni bir kuramsal yönelim olarak karşımıza çıkan “ilişkisel arkeoloji” ele alınacaktır. İlişkisel arkeoloji; nesnelere ve özneleri hiyerarşik olmayan, sonsuz bir dolanıklık ilişkisi içinde anlamayı ve yorumlamayı önerir. Özne-odaklı ve özne tahakkümündeki bakış açısını tersine çevirme gibi bir iddiası vardır. Konuşmamda, ilk olarak, arkeolojik nesneye yönelik bu yaklaşımın yeni ve özgün bir tutum olup olmadığına bakacağım ve bu yaklaşımın bizim daha önceden görmezden geldiğimiz ‘şey’leri görünür kılan bir yanı olduğunu göstermeye çalışacağım. Daha sonra, “ilişkisel arkeoloji”yi daha zorlu bir sınamaya tabi tutmak istiyorum. “Horkheimer testi” olarak adlandırdığım bir sınamayı kullanarak, bize dolanıklıklara odaklanmamızı öneren ilişkisel arkeolojinin bugünün apaçık gerçeği olan sosyal adaletsizlik, baskı, şiddet ve emek sömürüsüyle olan (veya olmayan) ilişkisini gözden geçirmek istiyorum.

Challenging Relational Archaeology

This talk will try to scrutinize “relational archaeology” as a new theoretical thinking in archaeology. Relational archaeology advises that we should cease reproducing subject-oriented and subject-dominated discourses in archaeology; instead, archaeological remains need to be understood and interpreted as entities in infinite, entangled relations. In my talk, I will try to determine whether this approach is really new and original in archaeological research, with the suggestion that it actually has the potential to unravel ‘things’ that remained invisible so far. Then, I would like to put ‘relational archaeology’ to a more difficult test. I would like to use, what I call, ‘Horkheimer test’ to assess whether relational archaeology is capable of relating itself responsibly to the most apparent truths of our times: Social injustice, exploitation of labour, violence and oppression.

6.3. Özlem Çevik (Trakya Üniversitesi, Türkiye)

Ulucak Höyük Neolitik Toplumunda Antroposantrik İletişim Ağı

Bu bildirinin odağını Ulucak Höyüğü'nün V. ve IV. tabakalarında (MÖ 6500-5700) bulunan bir dizi buluntu üzerinde yinelenen antropomorfizmin, yerleşim sakinlerinin gündelik yaşamının idamesinde aracılık ettiği pasif ve aktif rollerin çözümlenmeye çalışılması oluşturmaktadır. Söz konusu antropomorfik materyal kültürünün irdelenmesine analitik yöntem olarak, Latour, Ingold ve Miller gibi sosyolog ve antropologların ağ, ağ örgüsü ve maddesel aracılık gibi yaklaşımları esin kaynağı olsa da, bu iletişim ağının ifade ettiği anlamı çözümlenme girişiminde, toplumsal aidiyet, kimlik ve kişi veya eyleyen özne olmanın, Kartezyen bütüncül öznenin (zihin, beden ve ruh) dışında tesis edildiği etnografik model ve kuramlara müracaat edilecektir.

Anthropocentric Network in Neolithic Community at Ulucak

The main focus of this paper is to attempt to reveal the agency of anthropomorphism seen in a series of artifacts from Ulucak dating to 6500-5700 BC. While the recent shift on object and subject paradigm suggested by Latour, Ingold and Miller provided the intellectual background of this paper, in the reconstruction of the meaning of the dispersed anthropomorphism on various artifacts at Ulucak will be applied to the Non-Western personhood models.

7.1. Elif Kocabıyık-Nigan Bayazıt (İzmir Ekonomi Üniversitesi, Türkiye)

Tasarım tarihi araştırmalarında gündelik nesnelere tarihlendirme yöntemleri: Tekel (İnhisarlar) sigara paketleri üzerine bir çalışma

Elif Kocabıyık'a ait, "Tasarıma Evrimsel Bir Bakış: Türkiye'ye Özgü Sigara Paketleri Üzerinden Tasarımda Değişimin Tasviri" (2012) başlıklı doktora tezinde bir sigara paketi koleksiyonu ele alınmış; 1900'lü yıllardan günümüze uzanan zaman kapsamında 1161 adet Tekel'e (İnhisarlar'a) ait sigara paketi incelenmek istenmiştir. Bu paketlerin sadece 653 adedinin üzerinde tarihin yazılı olması dolayısıyla bir tarihlendirme yöntemi geliştirilmiş, bu sayede 450 adet paket daha araştırmaya dâhil edilebilmiştir.

Sigara paketlerinin tarihlendirme yöntemi üç aşamadan oluşmaktadır: i) Pazardaki sigara markalarının periyodik listesinin derlenmesi; ii) Sigara paketleri üzerindeki tarih ile ilgili bağlamsal değişkenlerin saptanması; iii) Sigara paketlerindeki tarih-fiyat ilişkisinin analizi. Tarihi bilinen sigara paketlerinin tasarım stilleri yıllar içerisinde nostaljik sebeplerle tekrarlandığı için, bu tarihlendirme yönteminde tasarım stili (grafik ve ambalaj) referans olarak ele alınmamıştır.

Bu bildiride, Tekel (İnhisarlar) sigara paketleri için geliştirilen tarihlendirme yöntemi sunulacak ve ötesinde aşağıdaki sorular ele alınacaktır:

- Nesnenin tarihi ne demektir, nasıl ele alınmalıdır?
- Tasarım tarihi araştırmaları içerisinde gündelik nesnelere tarihlendirilmesinden bahsedilebilir mi? Sigara paketlerinin tarihlendirme yöntemi benzer araştırmalar için genellenebilir mi?
- Tasarım tarihi araştırmaları ve tarihlendirme yöntemlerinde "stil" in rolü nedir?
- Diğer disiplinlerde, örneğin arkeolojide ve sanat tarihinde (hatta biyolojide), nesnelere (canlıların) tarihlendirme yöntemleri nasıldır; tasarım tarihi alanı için yol gösterici olabilirler mi?

Bu sorular ile tasarım tarihi araştırmalarında gündelik nesnelere tarihlendirilmesi konusuna katkı yapılması amaçlanmaktadır.

Dating methods of everyday objects in design history studies: A study on Turkish monopoly's (Tekel/İnhisarlar) cigarette packages

A collection of Turkish monopoly's (Tekel / İnhisarlar) cigarette packages, with a number of 1161, dating back to 1900s up to the present, was studied in a PhD thesis at Istanbul Technical University by Elif Kocabıyık (2012), entitled "Evolutionary Perspective for Design: Describing the Change in Design of Cigarette Packages from Turkey". The dates of cigarette packages in the collection were of critical importance for the research; however, only 653 packages had dates written on them. In order to work with as many cigarette packages as possible within the collection, a dating method for the packages had to be developed, as a result of which, dates and date ranges of 450 packages could be found.

The dating method of Turkish monopoly's cigarette packages included three stages: i) Preparation of a periodical list of the cigarette brands in the market; ii) Identification of the date-related context variables from the cigarette packages, and; iii) Analysis of the date-price relation of the cigarette packages. Within these stages, the design style – graphic and packaging- was not considered as a reference for dating analysis since styles were repeated in different years for nostalgic reasons, which was realized within the dates-known cigarette packages.

This paper reveals the developed dating method for Turkish monopoly's cigarette packages, and further, it discusses the following questions:

- What does 'the date of an object' refer to? How can it be undertaken/handled within a piece of research?
- Is there a discourse of dating methods for everyday objects in design history field? Can this developed dating method (for packages) be generalized to similar research?
- What is the role of 'style' among the dating methods of design history studies?
- What are the dating methods in different disciplines such as in archaeology and in art history (even in biology) that could guide the way to the development of dating methods in design history field?

By doing so, this paper aims to contribute to the issue of dating methods of everyday objects in design history studies.

7.2. Burcu Erciyas (Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye)

Komana'da 3 Sikke, 3 Bağlam, 3 Özne

Hellenistik dönem Mitridat Krallığı'nın "tapınak devleti" olarak tanımlanan Komana'da bugüne kadar orta Bizans – Osmanlı dönemleri arasında üç evre ile temsil edilen kırsal bir kale yerleşimi günyüzüne çıkarılmıştır. Her ne kadar kazıyı yürüten araştırmacılar bu üç evreyi etnik kimlikler ile tanımlamak istemeseler de arkeolojik nesnelere onları bireylerin ve toplulukların bellekleri ile ilişki kurmaya ve bu ilişki üzerinden kimlik sorgusu yapmaya adeta teşvik etmektedir. Bu sunumda yazı ve resim ile kendilerini kolay okunur kılan ve üç farklı döneme/kültüre (Bizans, Danişmend ve Osmanlı döneminden Polonya sikkesi) işaret eden üç sikke üzerinden nesne/özne ilişkisi, nesnelere kimliğe dair aktardıkları ancak daha önemlisi arkeologların aktarılmayanlarla birlikte "nesnelere dünyası"nın yorumlamaları örneklendirilecek. Komana örneğinde "nesnelere dünyası"nın cazibesi tarihi kaynaklar ile biraraya geldiğinde 3 bağlamın kolaylıkla, bağlamlarda temsil edilen insan topluluklarının kimlikleri ile ilişkilendirilebilmesini sağlarken, arkeoloğun da veri zenginliğinin yarattığı

bir rehavete kapılmasına ve daha ileri sorgulamalar yapmaktan kaçınmasına sebep olmaktadır. Tarih ve arkeolojinin bu sevgi ve nefret ilişkisi Komana'da 3 sikke, 3 bağlam ve 3 özne üzerinden tartışılmakta, sikkelerin barındırdığı bilginin üreticisinin ve kullanıcısının kimliğini tanımlamanın ötesine geçtiği, ekonomik ve siyasi erki temsil etmesinin yanısıra toplum-bellek ilişkisini de tanımladığı önerilmektedir.

3 Coins, 3 Contexts, 3 Subjects at Komana

At the site of Komana, which was defined as a "temple-state" in the Hellenistic Period under the Kingdom of Mithradatids, a rural fortress representing three phases between the Middle Byzantine and Ottoman periods has been unearthed so far. Even though the researchers conducting the excavations are hesitant to define these three phases with ethnic identities, the archaeological things almost encourage them to get in touch with the memory of individuals and the society and nevertheless question identity. In this paper, three coins from three different periods/cultures (Byzantine, Danishmendid and Polish coin from Ottoman period) will be analysed in order to question the relationship between object/subject, the information objects provide regarding subjects but more importantly the ways in which the archaeologists interpret the "realm of objects" generating information which is in fact not provided. In the case of Komana, while the attraction of the "realm of objects" together with ancient sources enable a smooth identification of the identities of the human societies in three contexts, it, at the same time, results in a lethargy and hesitance to further question the contexts. The hate and love relationship between archaeology and history is discussed in the context of 3 coins, 3 contexts and 3 subjects and it is suggested that the information the coins bear surpasses a simple identification of the identity of the people who use them and rather defines the relationship between society and memory in addition to a reflection of the economical and political authority.

7.3. Ahmet Uhri (İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye)

Asamblaj Kavramına Türkçe Karşılık Bulma Denemesi

Arkeoloji birçok bilim dalından oldukça sonra ortaya çıkan ve bu nedenle kendinden önce varolan diğer bilim dallarından zaman zaman ödünç aldığı kavramlarla kendi dilini ve terminolojisini oluşturmuş bir bilim dalıdır. Dolayısıyla sadece bu bildiride incelenecek olan asamblaj (assemblage) kavramı değil daha birçok kavram üzerine uzlaşa sağlanmasının gerekli olduğu söylenebilir. Bütün bunların yanı sıra Türkiye Arkeolojisi göz önüne alındığında özellikle terminolojide sıklıkla karşılaşılan yabancı dillerden geçen kavramlara Türkçe karşılık bulma sorunu en azından bazı kavramlar üzerinde yapılacak olan bu ve bunun gibi çalışmalarla ve Türkçe önerilerle çözülebilir.

Bu türden terminoloji çalışmaları içinse öncelikle üzerinde çalışılacak kavramın en azından bilişsel karşılığının doğru tanımlanması gerekliliği de ortadadır. Bildirinin konusu olan asamblaj kavramı bu bağlamda öncelikle Jean Dubuffet tarafından 1953 yılında kullanıldığı ilk alan olan "Güzel Sanatlar/Görsel Sanatlar (resim, heykel, enstalasyon vb.)" bağlamında değerlendirilecek ve sonrasında arkeolojide nasıl kullanıldığı incelendikten sonra Türkçe karşılığı için önerilen "Nesnelerin Tutarlı Birlikteliği" söz öbeğinin kavramı Türkçede karşılayıp karşılamadığı tartışılacaktır. Arkeolojik bağlamda yol gösterici (test case) olarak seçilirse "ölü gömme gelenekleri ve mezar buluntuları" olacaktır.

7.4. Savaş Dinçer Lenger (Akdeniz Üniversitesi, Türkiye)

Sikke mi Amulet mi?

Bir ödeme aracı olarak doğan sikkenin kimi toplumlarda sosyal ve kültürel sebeplerden dolayı alım gücünü kaybederek işlev değiştirdiği ve başka bir objeye dönüştüğü bilinen bir gerçektir. Kimi zaman metalinden kimi zaman ise ön ya da arka yüzünde taşıdığı ikonografyadan dolayı sikkelerin amulet ya da talisman olarak kullanıldığı bilinir. Sikkelerin büyüğü ya da tılsımlı olması bazen taşıyanı kemden ve kötülükten korur bazen ise şans ve uğur getiren haline sokar. Kimi durumlarda ise sikkenin amulete ya da talismana dönüşme evresinde bir yüzün tıraşlanarak semboller ve büyüğü sözlerle süslediği görülür. Böylece sikke insan eliyle kötü niteliklerden koruyan ya da iyi niteliklerden yararlanmayı sağlayan bir obje haline dönüşür. Bu bağlamda arkeolojik kazılarda bulunan sikkelerin konteksiyle beraber değerlendirilmesi ve objenin tanımının iyi yapılması gerekmektedir. Arkeolojik konteksti yorumlarken özne ile nesne ilişkisinin karmaşık doğası her zaman göz önüne alınmalı ve aynı nesnelere farklı bağlamlarda farklı anlamların yüklenebileceği bilgisi değerlendirmenin bir parçası olmalıdır. Ancak bağlamla ilişkilendirilebilirse, incelediğimiz örneklerde söz konusu olan acaba sikkenin kendisi midir yoksa amulet mi sorusu anlamlı bir şekilde cevaplandırılabilir.

Is it a Coin or an Amulet?

Abstract: It is a wide known fact that in some societies coinage, which was born as an instrument of payment, loses its purchasing power for social and cultural reasons and turns into another object. It is known that sometimes because of its metal and sometimes because of its iconography on the obverse and reverse sides, coins are used as an amulet or talisman. Coins' being magical or talismanic sometimes protect the wearing person from evil and mischief and sometimes makes that person a bringer of luck. At other situations, in the process of coin's turning into an amulet or talisman, it is seen that one side of it is trimmed and decorated with symbols and incantatories. Thus, coin turns into an artifact object which protects a person from bad things or make that person benefit from good things. In this sense, coins found in archeological excavations should be evaluated in accordance with its context and the object should be identified efficiently. While commenting on archeological context, the complex nature of the relation between subject and object should always be taken into consideration and the information that tells different meanings could be attributed to same objects from different viewpoints should be a part of the evaluation made. It is only when a connection with the context can be established, the question of whether is it a coin or an amulet can be answered meaningfully for the specimens examined.

8.1. Polat Ulusoy (Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Türkiye)

Klazomenai'de Bulunmuş Arkaik Dönem Anta Başlığından Yola Çıkarak Asty'nün Kutsal Alan Olgusu Hakkında İnceleme

12 İon kentinden bir olan Klazomenai Demir Çağı'nda önemli bilgi sunan yerleşimlerden biridir. Protogeometrik dönemden Arkaik dönemin sonuna kadar kentte nekropolisler, yaşam alanları, işlikler, hinterlandın kullanımı, yayılımı gibi yerleşim dokusunun bileşenleri hakkında oldukça tatminkar bir bilgiyi edinmemize rağmen polislin astysü için kent dokusunun diğer önemli bir bileşeni olan dini anıtsal mimari, kutsal ve kült alanlar hakkında bilgilerimiz oldukça kısıtlıdır. Tapınak, sunak ve birçok durumda bu ikisini de kapsayan kutsal alanlar Arkaik dönem polisi için sadece dini değil politik, sosyal, ekonomik, kültürel bir öneme sahiptir. Tapınağın ya da sunağın mimari olarak gün yüzüne çıkarılmadığı durumlarda kazılarda bulunan mimari elemanlar önemli birer

kanıt olarak görülebilir. Klazomenai'de Arkaik dönem için de benzer bir durum söz konusudur. Kentin astysünde anıtsal mimari ya da kutsal/kült alanına dair herhangi bir iz bulunmazken, anıtsal mimariye ait olan parçalar açığa çıkarılmıştır. Bu parçalardan biri anta başlığıdır. Söz konusu anta başlığı ve diğer parçalar kentte bir tapınak ya da sunağın varlığının ve dolayısıyla kutsal alan ya da alanların göstergesidir. Anta başlığını bu bağlam doğrultusunda gerek buluntu konteksti, gerek yerleşimin bütünü içindeki önemi, gerekse tüm bağlamlarından ayrı değerlendirerek arkeolojik bir şey ve şeylerin dönemin sanatsal, dini, kültürel, politik, sosyal, ekonomik yeri hakkında nasıl bir açılım sağlayabileceği irdelenecektir.

Research about the phonemonon of sanctuary of asty of the Clazomenae based on archaic period ante capital

Clazomenae is one of the Ionian city produces a valuable information about Iron Age. Although, the grateful information about necropolis areas, living quarters, the usage and spread of hinterland, components of settlement pattern from the Protogeometric Period to the end Archaic Period is partly achieved, the information about the monumental religious architecture, sanctuaries and cult places, which was the one of the important component of asty, is limited. Sanctuaries, which contains temples or altar or both of them, was not only a religious but also political, social, economic and cultural areas for Archaic Period Polis. When temple or altar have not been found in the site, architectural fragments are important clues. While, any architectural remains have not been found asty of Clazomenae, some fragments belong to monumental architecture have been unearthed during excavations. One of these fragments is ante capital. The existence of ante capital and other fragments are indicator of the existence of temple or altar hence sanctuary or sanctuaries. Ante capital and some other fragments is going to be investigated towards in this context from the view of finding condition, the importance of asty in respect to location, expansion and also without context as an only artful object. So that, how one archaeological thing and things provide information about its period artful, religious, cultural, political and economic situation.

8.2. Reyhan Şahin (Uludağ Üniversitesi, Türkiye)

Arkeolojik bir "şey" olarak Attika üretimi kırmızı figürlü keramikler: Kıta Yunanistan'dan ve Küçük Asya'nın batısından örnekler

Kap formları ve vazo üzerinde işlenen konu çeşitliliği göz önünde bulundurulduğunda Attika üretimi kırmızı figürlü keramiklerin üretildikleri dönem boyunca, Atina'nın siyasi ve ticari ilişkileri ve Atinalılar'ın değişen sosyal ve kültürel yaşantısı ile ilgili bir takım mesajlar taşıdığı açıkça görülebilmektedir.

Arkeolojik bulgular kırmızı figürlü keramiklerin üretimlerinin başlamasının hemen ardından Kıta Yunanistan'daki ve Atina' nın önemli bir ticari ve siyasi etki alanını oluşturan batı Anadolu'daki merkezler tarafından ithal edildiklerini göstermektedir. Mevcut buluntular söz konusu merkezlerin Attika'daki kırmızı figürlü keramik modasını yakından izlediğine işaret etmektedir. Bu durum sözü edilen merkezlerin Atina'nın başında olduğu sosyal, kültürel ve politik yönü olan makro düzeydeki bir ağın parçası olduklarının göstergelerindedir. Öte yandan farklı merkezlerdeki, farklı arkeolojik kontekstlerden ele geçen örnekler Attika dışındaki farklı merkezlerde kırmızı figürlü keramiklerin kullanım biçiminin, anlam ve değerinin farklılık gösterdiğini ortaya koyar. Söz konusu farklılıklar bağlı bulunulan makro ağdan bağımsız olarak, Attika dışında yaşayan vatandaşların yerel tercihleri ile açıklanabilir. Kap formlarının ya da sahnelerin belli kontekstlerde kaybolması ya da ortaya çıkıyor olması da bu doğrultuda değerlendirilebilir.

Attic Red Figured Pottery as an archaeological "thing": Examples from Mainland Greece and Western Asia Minor.

Considering the forms and figured scenes of Attic red figured vases, it is clear that in their production period they were delivering a set of messages about political and commercial relations of Athens and changes in Athenians social and cultural practices. It is also evident that the use, meaning and valuation of Attic Red Figured Pottery underwent some changes in the course of time.

Available archaeological record shows that the Attic red figured pottery was exported to the centers in mainland Greece and western part of Asia Minor, from the beginning of its production, It is clear that these centers followed the trends in Attic red figured vases closely. This tells us, that these centers were the part of a macro network which had a social, cultural and political aspects. On the other hand, different archaeological contexts from different centers reveal the differences in use, meaning and valuation of Attic Red Figured Pottery. These differences define the local preferences of the citizens out of Attic territory independent of the related network. Appearance or disappearance of some of the forms and figured scenes on red figured vases in certain archaeological contexts, can also be assessed accordingly

8.3. Mehmet Kaya Yaylalı (Kültür Bakanlığı, Müzeler ve Kültür Varlıkları Genel Müdürlüğü, Türkiye)

Bir Bilme, Anlama Ve Anlatma Çabası Olarak Arkeoloji

İnsan temel yaşam pratiklerini yerine getirmek için kurguladığı neden-sonuç ilişkileri ve bunların neticesi olan farkındalıkları düzeyindeki bir canlı olarak tanımlanabilir. Farkındalıkların insanlık tarihindeki devamlılığı ve gelişimi ise yazının icadına kadar süren dönemde sözel (ses, dil) ve görsel (işaret, gösterge, resim) yöntemler dahilindeki bilgi aktarımı yoluyla gerçekleşmiştir. Bu düzeyde bir bilgi paylaşımı bireylerin iç ve dış dünyasını algılama ve yorumlama biçimiyle doğrudan ilintilidir. Algılanan dünyanın imgelere dönüşmesi süreci ise yazıdan yoksun bir dönem için yoğun bir öznel ve özgünlük arz eder. Primitif imgeler üzerinden bir iletişimle meydana geldiği ve sistematikleşmiş anlatımdan yoksun bir düşünme biçimi sonucunda oluştuğu göz önüne alındığında yazılı referansı olmayan bir tarihsel sürecin şifrelerini çözmek oldukça zor bir uğraş gibi gözükmektedir. Bu bildiriyle söz konusu zorlu çabanın önemli bir ayağı olan arkeoloji kuramsal çerçevesine etki eden ve bilgiyi üretip tüketen özneler üzerinden değerlendirilmeye çalışılacaktır.

8.4. Bartu Dinç (Istanbul Üniversitesi, Türkiye)

Arkeolojiyi Harlatmak: Dünü Bugüne Taşıyan Yangınlar

Arkeolojide görüntüsü aynı olan nesnelere evrensel bir işlev dayatma çabası yorumsal arkeolojinin karşı çıktığı konulardan biridir. Özeldes nesnelere, genelde ise "şey"lerin tek tipleştirilerek kalıba sokulması arkeolojik verilerin anlatmak istediklerine kulak tıkamakla eş değer görülmektedir. Soyut bulguları saf dışı bırakarak yapılan çıkarımlar kimi zaman yanlış kimi zaman da eksik sonuçlar ortaya koymaktadır. Arkeolojik bulguları incelerken doğal afetleri kategorize etmek de eksik çıkarımlardan biri olarak görülmektedir. Yangın nedir? Arkeolojik yerleşmelerde meydana gelen yangınlar arkeologlara neler anlatmaktadır? Bu soruların cevaplarına ulaşabilmenin yolu soyut ve somut "şey"leri birlikte değerlendirmekten geçmektedir. Bu bildiride, yangınlara dair farklı izler takip edilerek, arkeolojik yerleşmelerde sıkça rastlanan yangınlara farklı

açılardan bakabilmek adına prehistorik dönemleri günümüze taşıyan yangınlar incelenecektir.

Poking up archaeology: fires carrying the past to the present

In archaeology, the effort of imposing a universal function to the objects of which images are the same, is a subject interpretative archaeology opposes. That the objects in private and the “things” in general are stereotyped, is seen equal to the things that the archaeological data want to explain. The inferences held by ignoring the discrete evidences sometimes produce wrong or inadequate consequences. Categorizing the natural disasters is also seen as one of the inadequate consequences when archaeological evidences are examined. What is fire? What do the fires occurred in archaeological settlements ask to tell archaeologists? The way of attaining the answers of these questions is to examine both discrete and concrete things together. In this paper, the fires carrying the prehistoric periods to the present will be scrutinized to examine the fires frequently seen in archaeological settlements in different points of view, by following different traces about fires.

8.5. Çağdaş Özdoğan (Bilkent Üniversitesi, Türkiye)

Tunç Çağı'nda Levant'da deniz ticareti ağı

Tunç Çağında deniz ticaretinin gelişmesinde önemli bir yere sahip olan Levant bölgesi, farklı yerlerden gelen malzemelerin Akdeniz yoluyla küreselleşen düzen içerisinde en uzak bölgelere ulaştırarak ilk deniz aşırı ticari imparatorlukların kurulmasında aktif bir rol üstlenmişti. Bu nedendir ki Tunç çağının genel ortamında Anadolu ve Mısır' ı birbirine bağlayan Levant bölgesinin rolü oldukça farklı bir boyutta incelenmesini gerektirmektedir. Tarım ve ticaretin gelişmesinde aktif ve önemli bir yere sahip olan Levant, MÖ 2. binlerden itibaren ticaretin tam olarak denize kaymasıyla birlikte farklı kültürler ve toplumlar arasında bağların kurulmasında önemli bir rol üstlenmiş ve bu küreselleşen ekonomik sisteme ayak uydurmak için gemi yapımına büyük bir önem vermiştir. Levant bölgesinde ve etrafındaki komşu bölgelerde yapılan kazılarda bulunmuş yazılı belgeler bu önemi kanıtlar niteliktedir. Doğal varlıklar ve kaynaklar bakımından önemli bir yere sahip olan Levant bölgesi, değiş tokuş ya da armağan yoluyla bu malzemeleri Akdeniz havasındaki diğer önemli bölgelere ulaştırılmasını sağlamaktaydı. Farklı kültürler kendinde olmayan ham madde ya da malzemeyi almak için birbirleriyle adeta bir yarışa girmişti. Bunu sağlamak için yapılan gemilerin sağlamlığı ve yük taşıma kapasitesine bağlıydı. Türkiye'nin güney sahillerinde keşfedilmiş ve kazısı yapılmış olan Uluburun batığının yaklaşık 20 tonluk kargo ile bulunmuş olması bize farklı ve uzak kültürlerin birbirleriyle nasıl bir ilişki içerisinde olduğunu ve bunu sağlamak için nasıl gemiler kullandığını göstermesi bakımından çok önemlidir. Gemi yapımının en önemli hammadde unsuru olan ağaç bakımından Levant' ın yeri tartışmasız çok önemliydi; Sedir ağacı bakımından zengin olan bitki örtüsü sadece kendi gereksinimlerini değil Akdeniz' e kıyısı olan diğer önemli kültürlerinde ihtiyacını karşılar niteliktedir. 1954 yılında Mısır'daki 4. Hanedanlık dönemine ait olan Khufu piramidinde ortaya çıkartılan törensel gemi kalıntıları, kullanılan 40 ton sedir ağacının Lübnan' dan ithal edilmiş olması görüşümüzü kanıtlar niteliktedir. Buna ek olarak Avustralyalı Marksist arkeolog Gordon Childe' ın belirttiği gibi gemi yapım teknolojinin gelişmesini sağlayan en önemli diğer unsur balta ve keski olmuştur. Bu bilgiler ışığında, gerek hammadde kaynaklarının bolluğu gerekse teknolojilerinin ileri seviyede olmasından dolayı; denizcilik alanındaki başarıları ve denizcilik tarihinin gelişimindeki rolü açısından Levant bölgesi araştırılması ve irdelenmesi gerekli bir bölge olarak karşımıza çıkar.

The Levant is particularly important for studying how early Eastern Mediterranean cultures took to the sea and how they evolved as a result. Archaeological evidence indicates that Levant delivers a fascinating aspect of early maritime activities that also gives us rare chance to explore Eastern Mediterranean cultures. Obviously due their geographical positions, the coastal cities of the Levant had a long tradition of seafaring that flourished amid economic, political, social and cultural competition among the Egyptians, Minoans, Mycenaeans, Mitanni, Mesopotamians and Hittites. Levant was surrounded by rich natural resources, allowing easy access to raw materials, such as metal and cedar wood so that the region had a significant role in Bronze Age commercial activities. As a result Levantine maritime cultures created inland and also more importantly overseas trade routes with other important maritime cultures, such as Aegean during which their ships played essential role. It is obvious from textual evidences that Levantine ships were large and numerous, especially during the Late Bronze Age. With the development of the sailing ships around 2000 BC, ship construction methods also improved to create overseas global trade relationships. Therefore while Levantine cultures served as middlemen between Egypt and Anatolia, seafarers and their ships from the Levant also deserve credit for opening the overseas trade routes with the Aegean coasts - especially 14th to 13th BC, the coastal cities of the Levant became more active role in maritime activities. The route westward from the Levant, known from a Ugarit document, passed by Alasia, Western Cilicia and Lycia to Crete. Archaeological evidence from Levantine ships provided by the Cape Gelidonya and Uluburun, shipwrecks, suggest that the vessels were probably following such a route when they sank in the southern coast of Turkey, therefore enhancing our understanding of the role of Levant maritime cultures and their shipbuilding. What is of importance here is that the Levantine maritime culture played an active role in the rise of the seafaring movements. However the growth of maritime activities through the trade along the Levant also raises inevitable questions as to the actual scale of the maritime development around the eastern Mediterranean and more importantly how the coastal cities of Levant expanded and interacted within the Mediterranean environment- if we want to understand such questions we need to investigate the Levantine Bronze Age cultures and also their shipbuilding in order to enhance our knowledge as a whole about Eastern Mediterranean seafarers.

iletişim/contact:

tagturkey2014@gmail.com

<http://tagturkey2014.wordpress.com>

<http://tagturkiye2014.wordpress.com>